

سازمان بورس و اوراق بهادار
SECURITIES & EXCHANGE ORGANIZATION

ظرفیت‌سازی قانون تأمین مالی و زیرساخت در بازار اوراق بهادار

رضا عیوض‌لو
بهمن ۱۴۰۳

ترکیب «شورای ملی تأمین مالی» به استناد ماده ۲ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت:

۱. وزیر امور اقتصادی و دارایی (رئیس)
۲. وزیر صنعت، معدن و تجارت
۳. رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور
۴. رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
۵. رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار
۶. رئیس کل بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران
۷. رئیس هیات عامل صندوق توسعه ملی
۸. یک نفر از بین اعضای کمیسیون اقتصادی و یک نفر از بین اعضای کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات به انتخاب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر

۱. ایجاد هماهنگی و هم افزایی بین نهادهای متولی تأمین مالی در بازارهای پول، سرمایه و بیمه
۲. توسعه الگوهای سرمایه‌گذاری در طرح‌های تولیدی و زیربنایی
۳. تقویت نظام سنجش اعتبار با رعایت «قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی» با تکمیل پایگاه داده‌های اعتباری کشور
۴. توسعه و ترویج نهادها و ابزارهای تضمین
۵. توسعه دامنه وثایق قابل قبول نزد نهادهای وثیقه‌پذیر

ظرفیت‌سازی قانون در راستای توسعه تأمین مالی شرکت سهامی عام پروژه و صندوق تأمین مالی

- **ماده ۱۴ -** به منظور فراهم ساختن زمینه سرمایه‌گذاری عموم مردم در انواع طرح (پروژه) های تولیدی یا زیربنایی و طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، ترویج فرهنگ سرمایه‌گذاری غیرمستقیم با هدف کاهش هزینه‌های تأمین مالی، موارد زیر مشمول **مالیات به نرخ صفر** می باشد:
- **بند الف -** هرگونه نقل و انتقال دارایی به شرکت‌های سهامی طرح (پروژه)، صندوق های تأمین مالی، زمین، ساختمان، املاک و مستغلات از اشخاص مؤسس آنها و بالعکس
- **بند ب -** مالیات نقل و انتقال و مالیات بر درآمد در شرکت‌های مؤسس یا سهامدار ناشی از انتقال آورده غیرنقدی به شرکت‌های سهامی در شرف تأسیس به عنوان آورده غیرنقدی سهامداران شرکت‌های مذکور که به منظور ایجاد یا تکمیل طرح (پروژه)
- **بند پ -** نقل و انتقال و سود حاصل از نقل و انتقال دارایی شرکت مادر تخصصی (هلدینگ) به / از شرکت‌های زیرمجموعه که برای انتقال به صندوق‌های تأمین مالی

ماده ۱۴ - تبصره ۴ - در عرضه خصوصی اوراق بدهی در بازار سرمایه، در صورت اعلام موافقت کلیه خریداران، انتشار اوراق بدهی بدون استفاده از ضامن، بازارگردان و متعهد پذیره نویسی به اشخاص معرفی شده از طرف بانی انتشار اوراق، توسط نهاد واسط مطابق با مصوبات سازمان بورس و اوراق بهادار بلامانع است.

ضوابط انتشار اوراق مرابحه کوچک و کوتاه مدت

- قابلیت انتخاب نوع عرضه اوراق (عرضه عمومی یا خصوصی)
- مبلغ این اوراق کمتر از ۲۰۰۰۰ میلیارد ریال و با سررسید حداکثر ۱۸ ماهه می باشد
- وجود رکن متعهد پذیره نویسی و بازارگردان برای این اوراق الزامی نمی باشد.
- بانی برای ضمانت انتشار این اوراق **علاوه بر تضامین پیش بینی شده در دستورالعمل انتشار اوراق مرابحه** می تواند از یکی از موارد زیر استفاده نماید:

- ۱- استفاده از **ضمانت نامه** تعهد پرداخت صادر شده توسط بانکها،
- ۲- استفاده از **ضمانت نامه** تعهد پرداخت صادر شده توسط صندوقهای پژوهش و فناوری برای شرکتهای دانش بنیان،
- ۳- توثیق یک سهم به جای پرتفویی از سهام در صورت وجود رتبه اعتباری مناسب برای بانی مطابق با دستورالعمل انتشار اوراق بدهی با استفاده از رتبه اعتباری،
- ۴- در صورت اعلام موافقت کلیه خریداران در عرضه خصوصی، ارائه تضمین توسط بانی الزامی نمی باشد.

ظرفیت‌سازی قانون در راستای توسعه تأمین مالی از طریق افزایش سرمایه

- **ماده ۱۴ - بند ث -** مالیات بر درآمد آن بخش از **سود تقسیم نشده** سال مالی قبل شرکت‌های پذیرفته‌شده در بهابازار (بورس) و فرابورس که به حساب سرمایه شرکت انتقال یافته (موضوع ماده (۱۰۵) قانون مالیات‌های مستقیم) و تا ده ماه پس از تصویب افزایش سرمایه، در اداره ثبت شرکتها ثبت شود **به نرخ صفر** می باشد
- **ماده ۱۵ -** شرکت‌های پذیرفته شده در بهابازار (بورس) تهران یا فرابورس ایران که نسبت به **افزایش سرمایه از طریق صرف سهام با سلب حق تقدم و عرضه عمومی** اقدام نمایند، در صورت تسلیم مستندات مربوط به ثبت افزایش سرمایه به مرجع ثبت شرکتها تا حداکثر چهارماه پس از پایان سال مالی و ارائه گواهی ثبت افزایش سرمایه به اداره امور مالیاتی مربوط حداکثر تا سه‌ماه پس از انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه، به میزان افزایش سرمایه ثبت‌شده از سود سال مالی قبل آنها، مشمول **مالیات به نرخ صفر** می شوند.

ظرفیت‌سازی قانون در راستای تسهیل تأمین مالی از طریق افزایش سرمایه

بر اساس ماده ۱۶۶ قانون تجارت مهلت اعمال حق تقدم حداقل ۶۰ روز ذکر شده که بر اساس دستورالعمل مصوب سازمان این مدت تا ۳۰ روز دیگر قابل تمدید است.

بر اساس ماده ۱۸ قانون تامین مالی تولید و زیر ساختها، مهلت اعمال حق تقدم در شرکتهای سهامی عام ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار به ۳۰ روز کاهش یافته که به مدت ۱۵ روز دیگر هم قابل تمدید است.

بر اساس ماده ۱۷۳ قانون تجارت، شرکتهای سهامی عام باید قبل از عرضه سهام جدید برای پذیرهنویسی عمومی یا عرضه عمومی حق تقدمهای استفاده نشده مجوز انتشار اعلامیه پذیرهنویسی را از مرجع ثبت شرکتهای اخذ کنند.

لیکن بر اساس ماده ۱۷ قانون تامین مالی تولید و زیرساختها در افزایش سرمایه شرکتهای سهامی عام ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار، اعلامیه پذیرهنویسی پس از اخذ تاییدیه مربوطه از سازمان بورس و بدون نیاز به اخذ مجوز از مرجع ثبت شرکتهای قابل انتشار است.

ظرفیت‌سازی قانون در راستای تسهیل تأمین مالی از طریق افزایش سرمایه

بر اساس تبصره ۱ ماده ۲۳ قانون بازار اوراق بهادار عرضه عمومی اوراق بهادار باید ظرف مدتی انجام پذیرد که سازمان تعیین میکند. مدت مذکور از ۳۰ روز تجاوز نخواهد کرد. سازمان میتواند مدت پذیره نویسی را با تقاضای ناشر و احراز ادله موجه حداکثر به مدت ۳۰ روز دیگر تمدید کند.

در ماده ۱۷ قانون تأمین مالی تولید و زیرساختها مهلت پذیره نویسی حق تقدم های استفاده نشده از ۳۰ روز به ۱۵ روز کاهش یافته که برای یک هفته دیگر قابل تمدید است.

بر اساس ماده ۱۷۷ قانون تجارت اعلامیه پذیره نویسی سهم جدید باید علاوه بر روزنامه کثیرالانتشاری که آگهی های شرکت در آن نشر می گردد اقلا در دو روزنامه کثیرالانتشار دیگر آگهی شود.

لیکن بر اساس ماده ۱۸ قانون تأمین مالی تولید و زیرساختها شرط پذیرش اعلامیه پذیره نویسی، انتشار آن در یک روزنامه کثیرالانتشار و سامانه اطلاع رسانی ناشران بورس (کدال) است.

ظرفیت‌سازی قانون در راستای تسهیل تأمین مالی از طریق افزایش سرمایه

بر اساس بند (چ) ماده ۶۸ قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ج.ا.ایران، عنوان شده که در مورد شرکت‌های ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار، برخی موارد از جمله ارسال گواهینامه حق تقدم، برگزاری مجامع، انتشار اعلامیه‌های پذیره نویسی و دعوتنامه‌های مجامع و غیره، می‌تواند به طریق الکترونیکی به روشی که به تأیید سازمان بورس و اوراق بهادار می‌رسد، صورت پذیرد.

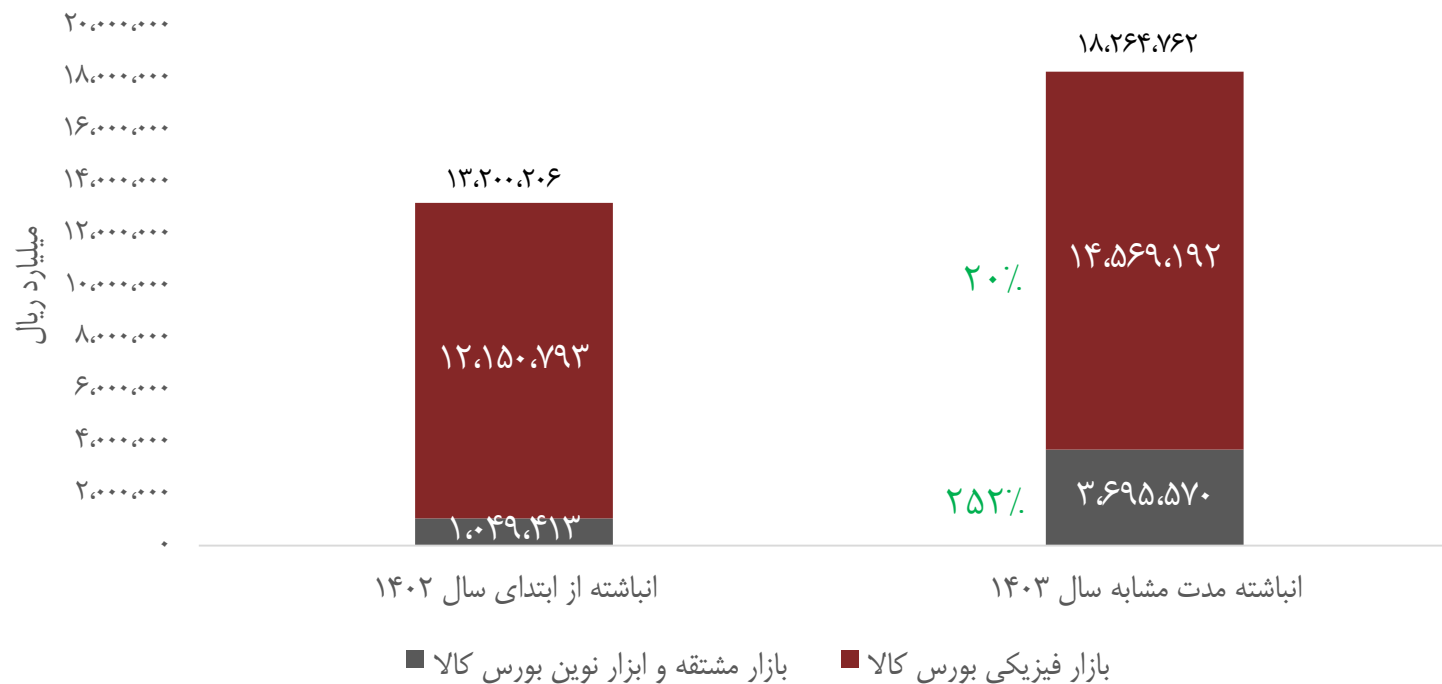
بر اساس ماده ۱۹ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها علاوه بر دائمی نمودن موضوعات ذکر شده، ارسال به روش الکترونیک مورد تأیید سازمان الزامی نیز گردیده است.

ماده ۱۶ - در راستای تسهیل تأمین مالی شرکتی از بازار بدهی، شرکت های متقاضی انتشار اوراق صکوک می توانند در چهارچوب دستورالعملی که به منظور ایجاد تناسب نرخ سود با صرف مخاطره ریسک با رعایت مصوبات شورای عالی بورس و بر اساس رتبه اعتباری شرکت و نوع اوراق بدهی با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب شورا می رسد **نرخ سود اسمی یا سود دوره ای (کوپن) اوراق بدهی غیر دولتی** را تعیین نمایند.

تبصره- دستورالعمل تعیین شرایط خریداران اوراق پُر مخاطره توسط شورا تعیین می شود.

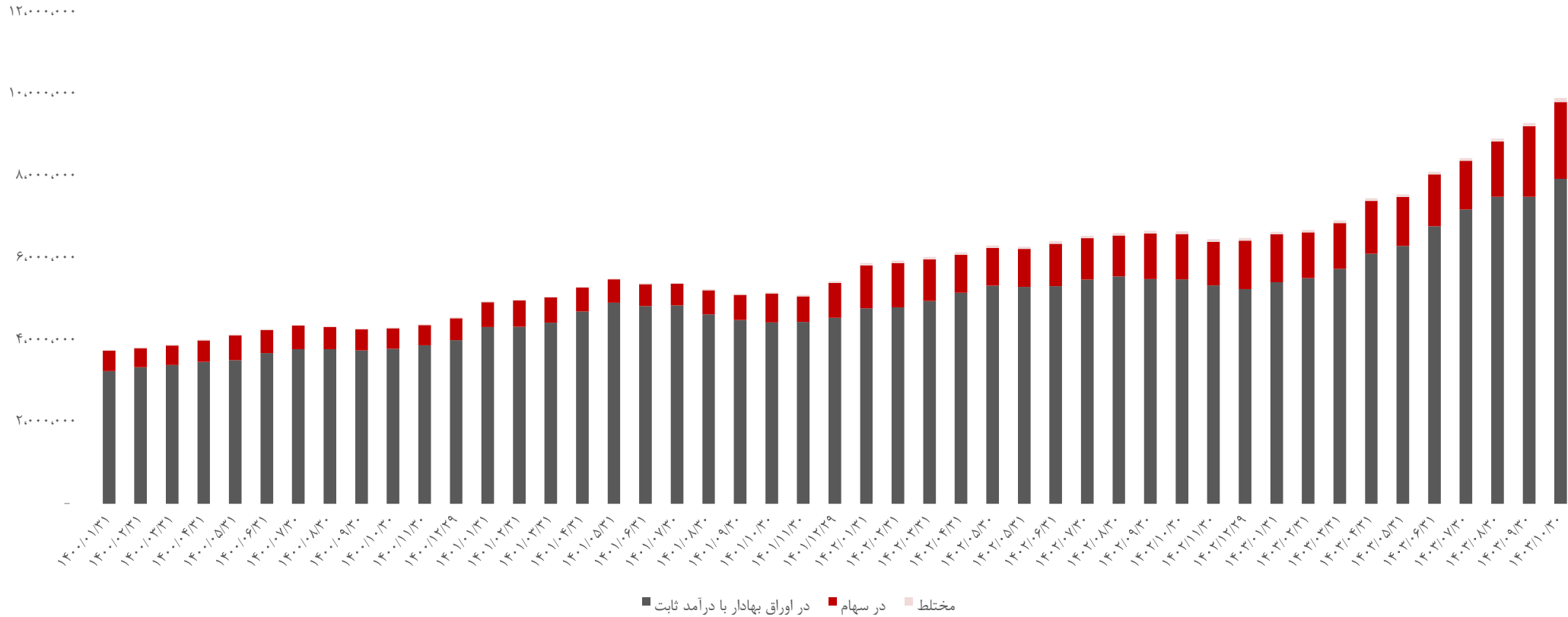
ظرفیت‌سازی قانون در راستای توسعه بازار گواهی سپرده مبتنی بر کالا

ماده ۲۱ - انتقال دارایی پایه از/به **ابزارهای مالی مبتنی بر دارایی پایه** مصوب شورای عالی بورس و اوراق بهادار از جمله صندوق طرح (پروژه) و گواهی صرفه جویی انرژی از شمول قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰/۳/۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی مستثنی می‌باشند.

این ماده منجر به راه‌اندازی گواهی سپرده مبتنی بر نقره در بورس کالا شده است که باعث رشد قابل توجه معاملات اوراق مبتنی بر کالا شده است، همچنین نشان دهنده پتانسیل رشد معاملات با توجه به ظرفیت‌های موجود در ماده ۲۱ می‌باشد.

ارزش صندوق‌های سرمایه‌گذاری (میلیارد ریال)

شرح	۱۴۰۲/۱۲/۲۹	۱۴۰۳/۱۰/۳۰	درصد رشد
در اوراق بهادار با درآمد ثابت	۵,۲۳۸,۱۳۱	۷,۸۸۶,۰۸۱	۵۱%
در سهام	۱,۱۸۳,۹۸۷	۱,۸۶۱,۵۲۹	۵۷%
مختلط	۶۲,۵۱۷	۱۰۰,۶۶۷	۶۱%

سهم بازار سرمایه از اوراق دولتی منتشر شده سررسید نشده

نام گروه	ارزش اوراق (میلیون ریال)	درصد
صندوق های سرمایه گذاری	۲,۱۹۲,۴۰۵	۲۹٪
نهادهای مالی (بجز صندوق های سرمایه گذاری)	۸,۶۷۶	۰.۱۲٪
بازارگردان	۱,۷۷۸	۰.۰۵٪
سایر	۵,۴۳۴,۴۵۳	۷۱٪
کل	۷,۶۳۷,۳۱۴	۱۰۰٪

سهم بازار سرمایه از اوراق شرکتی منتشر شده سررسید نشده

نام گروه	ارزش اوراق (میلیون ریال)	درصد
صندوق های سرمایه گذاری	۱,۶۴۱,۰۴۸	۸۳٪
نهادهای مالی (بجز صندوق های سرمایه گذاری)	۱۱۷,۸۳۶	۶٪
بازارگردان	۲۶,۹۸۲	۱٪
سایر	۱۸۰,۰۳۳	۹٪
کل	۱,۹۶۵,۹۰۱	۱۰۰٪

با تشکر از توجه شما

سازمان بورس و اوراق بهادار
SECURITIES & EXCHANGE ORGANIZATION